

Familieudvalget

Landstingets Familieudvalg har ved brev af 9. oktober 2009 anmodet om svar på en række spørgsmål vedrørende behandling af forslag EM 2009/98.

Departementet for Sociale Anliggender har følgende bemærkninger hertil.

Spørgsmål 1

Forslaget er for så vidt den automatiske udbetaling af børnetilskud motiveret af viden om, at en del familier fortaber deres ret til børnetilskud, alene på grund af forglemmelse eller manglende kendskab til reglerne.

Findes der empirisk eller statistisk viden, der nærmere afdækker i hvilket omfang forglemmelse eller manglende kendskab til reglerne har betydet fortabelse af børnetillæg?

Svar:

Forslaget er motiveret af et forslag til landstingsbeslutning om, at landsstyret pålægges at sørge for, at modtagere af børnetilskud, ikke behøver at ansøge hver gang. (FM06/68). Baggrunden herfor var, et fællesmøde som Landstingets Familieudvalg afholdte i foråret 2006 med Det sociale Ankenævn om sager, der fylder meget i Ankenævnets arbejde.

"Det drejede sig primært om folk, der er kommet for sent med deres ansøgning om børnetilskud eller som tror, at fordi de har modtaget ydelsen tidligere, så tror de, at ydelsen bliver udbetalt automatisk næste gang. Hvorved de glemmer at ansøge på ny. Disse gentagne hændelser, fylder som sagt meget i Ankenævnets arbejde.

Nalakkersuisut har på denne baggrund motiveret nærværende lovforslag.

Spørgsmål 2

Ulloq/Dato: 16.10.2009
J.nr.

Postboks 260
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 50 00
Fax +299 32 45 47
in@gh.gl
www.nanoq.gl

Kan der gives mere specifik information om, hvor mange familier eller børn, der årligt hidtil har mistet børnetilskud som følge af manglende kendskab til reglerne, og kan denne information omsættes til et samlet økonomisk estimat over den offentlige årlige besparelse?

Svar:

Der findes ikke opgørelser på det antal familier, der ikke modtager børnetilskud. Konsekvensen heraf er, at det dermed heller ikke er muligt at opgøre antallet af familier, som i princippet kunne modtage det offentlige tilskud, men ikke gjort dette.

Der eksisterer alene opgørelse på gruppen, der har modtaget denne offentlige ydelse. Det er dermed heller ikke muligt, at beregne en offentlig besparelse begrundet i, at flere familier ikke har modtaget ydelsen, skønt de har været berettiget dertil. Derfor er det ikke muligt, at give et samlet, præcist billede af besparelserne i tidligere finansår.

Naalakkersuisut skal her endvidere orientere udvalget om, at der ikke er planer om, at afsætte midler til fremtidige analyser eller undersøgelser af gruppen af "ikke modtagere".

Spørgsmål 3

Den sidste del af spørgsmål 2 leder Familieudvalget direkte til et spørgsmål om de økonomiske konsekvenser af forslaget. Hvorledes er Naalakkersuisut mere præcist kommet frem til, at de økonomiske konsekvenser af forslaget vil medføre et merforbrug mellem 2,5 og 5,0 mio. kr.?

Svar:

Naalakkersuisut skal indledningsvis henvise til svaret i spørgsmål 2, hvor der redegøres for det ikke eksisterende data om gruppen, der ikke modtager børnetilskud.

Naalakkersuisut må derfor orientere udvalget om, at det skitserede merforbrug på 2,5 – 5,0 mio. kr. er fastsat alene på baggrund af et skøn.

Spørgsmål 4, 5 og 6

I forslaget videreføres krav om dansk statsborgerskab som betingelse for at modtage børnetilskud. Er det holdningen i Naalakkersuisut, at børn bosiddende i Grønland uden dansk statsborgerskab ikke kan have et indkomstafhængigt behov for børnetilskud?

Giver spørgsmål 4 anledning til overvejelser om, at afskaffe kravet om at tildeling af børnetilskud skal knyttes op på statsborgerskab?

I forslaget §1, stk. 1, nr. 3 anføres det som delbetingelse for at kunne oppebære børnetilskud, at både barnet og den, der er berettiget til at få udbetalt børnetilskuddet, skal have haft bopæl i Grønland det seneste år.

Hvad menes præcist med denne bestemmelse i forslaget?
Bemærkningerne anses ikke at uddybe spørgsmålet.

Svar:

Retten til at få udbetalt børnetilskud er betinget af, at barnet eller den, der er berettiget til at få børnetilskuddet udbetalt enten har dansk indfødsret **eller** at såvel barnet som den, der er berettiget til at få tilskuddet udbetalt, har haft bopæl i Grønland det seneste år.

Opfyldes kravet om dansk indfødsret således ikke af hverken barnet eller den tilskudsberettigede, og er de ikke omfattet af internationale aftaler, herunder Nordisk Konvention, er det fortsat et krav, at både barnet og den tilskudsberettigede skal have boet i Grønland det seneste år. Kravet gælder således for de udenlandske statsborgere, der ikke er omfattet af hverken Nordisk Konvention eller andre internationale aftaler, der giver ret til sikringsydelse.

Det 1 årige bopælskrav, som er uafhængigt af statsborgerskabet, er begrundet i, at der skal være et tilknytningskrav, for at kunne modtage en social ydelse. Det er legitimt for den nationale lovgiver at ville sikre sig, at der består en reel forbindelse mellem den, der ansøger om ydelse og det berørte geografiske område man opholder sig i.

Spørgsmål 7:

Forslagets § 6, stk. 4 giver som hidtil kommunalbestyrelserne mulighed for at udbetale børnetilskud i naturalier eller at administrere børnetilskuddet.

Kan Naalakkersuisut redegøre for den kommunale praksis i forbindelse med den hidtidige anvendelse af den nævnte bestemmelse?

Svar:

Departementet indhenter ved sine årlige tilsynsbesøg, varierende oplysninger om kommunernes administration på det sociale område.

Efterfølgende evalueres og vurderes resultaterne af tilsynsbesøgene bl.a. af Departementets interne tilsynsgruppe.

I den forbindelse er det Departementets opfattelse, at kommunalbestyrelsens mulighed for at administrere børnetilskuddet eller udbetale dette i naturalier, kun sker i sjældne tilfælde.

Bestemmelsen anvendes altså sjældent, men opretholdes da det kan være relevant for kommunen at gribe ind over for familier der har svært ved at administrere økonomien og som anvender børnetilskuddet på en for barnet uhensigtsmæssig måde.

Spørgsmål 8.

Finder Naalakkersuisut i forlængelse af besvarelse af spørgsmål (6) 7, at den kommunale praksis i relation til bestemmelsen er i overensstemmelse med bestemmelsens potentiale og hensigt og i sidste ende børnenes interesse?

Svar:

I forlængelse af spørgsmål 7 kan departementet bekræfte, at bestemmelsen i praksis kun finder anvendelse i sjældne tilfælde og når det er strengt nødvendigt.

Formålet med børnetilskuddet er, at dette skal tilkomme barnet, men misbrug kan forekomme i tilfælde hvor tilskuddet ikke administreres til fordel for barnet.

Anvendeligheden af sociale ydelser kan ikke styres præcist i praksis og der vil altid kunne ske en vis form for misbrug når borgeren (tilskudsmodtageren) mødes med tillid og frihed under eget ansvar.

På den anden side må intentionen om, at barnet skal have glæde og nytte af børnetilskuddet også sikres og derfor er § 6, stk. 4 anvendelig og til fordel for barnet, når alle andre mindre indgribende muligheder er opbrugte.

Spørgsmål 9

Hvorledes vil Naalakkersuisut fremover udøve tilsyn i relation til kommunernes anvendelse og håndtering af bestemmelsen i forslagets § 6, stk. 4?

Svar:

I spørgsmålet om, hvorledes Naalakkersuisut fremover vil udøve sin tilsynspligt i relation til kommunernes anvendelse af § 6, stk. 4 fremgår det, at Naalakkersuisuts tilsynspligt med kommunerne omfatter dels et løbende samarbejde og dels et formaliseret tilsyn som bl.a. gennemføres med hjemmel i Landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation i ”§1 Landsstyret leder og tilrettelægger administrationen af det grønlandske socialvæsen og fører tilsyn med **kommunernes forvaltning** af det sociale regelsæt” samt i bekendtgørelse nr. 6 af 16. februar 2006 om tilsyn på det sociale område. Som et led i dette generelle sektortilsyn følger det, at Naalakkersuisut har en pligt til, at undersøge konkrete sager i kommunerne ved tilsynsbesøg og i forbindelse med henvendelser i konkrete sager.

Tilsynet gennemføres desuden ud fra en intern instruks om tilsyn med kommunerne. Hvis der fremsættes ønske herom, kan det i forbindelse med tilsynsbesøgene arrangeres, at departementet afholder undervisning i den gældende lovgivning for sagsbehandlere.

Hvis det kommer til departementets kundskab, at der er begrundet mistanke om, at en kommune ikke forvalter det sociale regelsæt tilfredsstillende, kan departementet bede den pågældende kommune om en redegørelse. Det er departementets opfattelse at de fleste kommuner efter en sådan henvendelse kommer med en tilfredsstillende redegørelse, hvormed sagen finder sin afslutning. Hvis kommunen ikke kommer med en tilfredsstillende redegørelse kan departementet tage sagen op ved gennemførelse af et tilsyn i kommunen.

Ethvert tilsynsbesøg afsluttes med en tilsynsrapport, som jf. bekg. nr. 6 af 16. februar om tilsyn på det sociale område § 5, stk. 1 og skal udarbejdes for hvert tilsyn. Tilsynsrapporten sendes til den pågældende kommune, Kommunernes Tilsynsråd samt Landstingets Familieudvalg til orientering.

Konkrete forsømmelser kan overfor kommunen påtales af departementet, men der er ikke hjemmel til at tvinge kommunen til at handle på en bestemt måde. Hvis en kommune enten ikke vil redegøre for sine handlinger eller ikke vil indrette sig i henhold til lovgivningen og departementets anvisninger, kan der rettes henvendelse til Kommunernes Tilsynsråd, som herefter kan tage en eller flere sanktioner i brug for at tvinge kommunen til at forvalte i henhold til den gældende lovgivning herunder også efter § 6, stk. 4 i lov om børnetilskud.

Spørgsmål 10.

Giver bestemmelsen i forslagets § 6, stk. 1, hvorefter børnetilskud udbetales månedligt forud, mulighed for at modtagerne og kommunerne kan aftale, at børnetilskud skal udbetales kvartalsvist som hidtil, eller ved anden udbetalingsfrekvens?

Svar:

Departementet ser ingen hindring i, at børnetilskuddet fortsat udbetales kvartalsvist som hidtil. Ved nærværende lovforslag om børnetilskud har Naalakkersuisut dog ønsket at etablere en ordning, hvorefter børnetilskuddet udbetales hver måned, således at der er sandsynlighed for, at barnets behov dækkes løbende. Samtidig har man sat børnetilskuddet betydeligt op.

Dette betyder på den anden side, at man ved større udgifter til dækning af barnets behov, må spare op til dette, hvis beløbet ikke rækker. Naalakkersuisut har tiltro til, at familierne godt kan finde ud af at administrere beløbene på denne måde og mener at fordelene

ved en månedsvis udbetaling alt i alt opvejer en kvartalsvis udbetaling – som ikke vil støtte barnet stabilt.

Hvis Inatsisartut til trods herfor, fortsat ønsker den kvartalsvise udbetaling af børnetilskuddet, ser Naalakkersuisut dog ingen hindring heri.

Spørgsmål 11

Hvornår og hvorledes vil Naalakkersuisut påse, at formålet med forslaget bliver evalueret både for så vidt angår korrekt udbetaling af børnetilskud og for så vidt angår forbruget på hovedkonto 30.10.32?

Svar:

I forlængelse af spørgsmål 9 skal det bemærkes, at departementet har nedsat en intern tilsynsgruppe som løbende evaluerer departementets tilsynsarbejde med henblik på optimering af dette, herunder bl.a. udkast til forbedrede procedurer af tilsynet samt opfølgning på udbetaling af børnetilskuddet.

Departementet har planlagt at udsende oplysende materiale og pjecer til KANUKOKA og de 4 nye storkommuner om nærværende lov om børnetilskud. En del af departementets tilsynsopgave omfatter endvidere, at tilsynsgruppen sikrer at kommunerne implementerer det nye lovforslag efter dets hensigt. Dette gøres bl.a. ved, at tilsynsgruppen udarbejder et skema med konkrete spørgsmål ud fra hvilke departementet vil evaluere udbetalingen af børnetilskuddet.

Endvidere reviderer og godkender Kommunernes Revision hvert år kommunernes regnskab, som efterfølgende indsendes til departementet.

Spørgsmål 12 og 13

12) I forbindelse med 1. behandlingen af forslaget blev det konstateret, at bemærkningerne til forslaget flere steder direkte var forkeret, uforståelig, inkonsekvent og uklar i den grønlandsksprogede version, hvilket Udvalget naturligvis ikke kan godtage. Hvad vil Naalakkersuisut konkret gøre for at kvalitetssikre og berigtige det grønlandske sprogbrug i bemærkningerne?

13) Hvorledes vil Naalakkersuisut fremadrettet sikre, at sprogbruget og særligt anvendelsen af det grønlandske sprog i lovgivning kvalitetssikres, således at det fremstår entydig klat for brugerne og sagsbehandlerne af lovgivningen?

Svar:

Lovforslaget er både korrekturlæst og kvalitetssikret.

Departementet arbejder ihærdigt på, at højne kvaliteten af sproget i sit lovarbejde og bruger mange ressourcer på dette.

Departementet takker derfor for Udvalgets bemærkninger om kvaliteten af sproget og vil søge at udbedre lovteksten forinden 2 behandlingen af lovforslaget.

Fremover vil Departementet endvidere arbejde på, at finde en bedre måde at kvalitetssikre det fremtidige oversættelsesarbejde på.

Spørgsmål 14.

I bemærkningerne til forslaget nævnes flere steder, at barnet skal være ugift, hvad menes der præcist dermed, og hvilket betydning har dette i relation til tildeling af børnetilskud?

Svar:

Ved mindreårigt barns indgåelse af ægteskab bortfalder barnets forældreindtægtsbestemte børnetilskud. Forsørgelsespligten ved ægteskabets indgåelse reguleres i stedet af retsvirkningslovens § 2 om ægtefællers gensidige forsørgelsespligt. Den gensidige forsørgelsespligt erstatter således børnetilskuddet.

Spørgsmål 15 og 16

Hvad vil Naalakkersuisut gøre for at sikre, at automatiseringen af udbetaling af børnetilskud administrativt kommer til at virke efter hensigten?

Hvilke alternative overvejelser har Naalakkersuisut gjort sig, såfremt det viser sig, at der er problemer med den automatiske udbetaling?

Svar:

Departementet vil gennem KANUKOKA tage kontakt til kommunerne for at sikre at lovforslaget implementeres efter hensigten.

Departementet kan oplyse at Kommuneqarfik Sermersooq allerede på nuværende tidspunkt udbetaler børnetilskuddet automatisk.

Spørgsmål 17.

Hvorledes bør kommunerne ifølge Naalakkersuisut håndtere modtagere af børnetilskud, der har bevist har givet urigtige oplysninger, eller bevist har undladt at give relevante oplysninger til myndighederne i forbindelse med udbetaling af børnetilskud?

Svar:

Det fremgår af lovforslagets § 7 at det er kommunen der har kompetencen til at administrere udbetalingen af børnetilskuddet og at det påhviler kommunen at indhente de oplysninger der er nødvendige til beregning af børnetilskuddets størrelse.

Endvidere følger det af lovforslagets § 9 at modtageren af børnetilskud har en oplysningspligt og derfor skal oplyse om alle forhold, der har betydning for beregning af børnetilskuddet samt om ændringer, der kan medføre nedsættelse af dette. Det følger endvidere af § 9, stk. 2, at kommunen kan indhente oplysninger om den skattepligtige indkomst, der danner grundlag for udbetaling af børnetilskud. I § 9, stk. 3 gælder et tilbagebetalingskrav af børnetilskud der mod bedre vidende er udbetalt med urette.

Ifølge tilhørende vejledning til lov om børnetilskud (nr. 11 af 31. okt. 1996), uddybes det yderligere, at børnetilskuddet udbetales på baggrund af forventet skattepligtig indkomst samt hvilke indkomster der skal lægges til grund for beregningen af dette. Kommunen kan endvidere ved samtykke, indhente oplysninger om forhold, der kan have betydning for beregning og udbetaling af børnetilskuddet. Har kommunen udbetalt for meget børnetilskud kan kommunen kræve tilbagebetaling af børnetilskud modtaget på forkert grundlag og mod bedre vidende. Kommunen har bevisbyrden for dette som medfører, at kommunen skal kunne bevise, at modtageren vidste eller burde have vidst, at tilskuddet var udbetalt med urette.

Kun i tilfælde hvor tilskudsmodtageren har afgivet bevidst urigtige oplysninger og eksempelvis undladt at oplyse om en partners indkomst der kan få betydning for udbetalingen af børnetilskuddet, kan kommunen vælge at indgive politianmeldelse mod vedkommende for eventuelt bedrageri. I disse tilfælde skal der være tale om en forsætlig handling fra borgerens side.

Sammenfattende.

Sammenfattende følger det, at kommunens reaktionsmuligheder overfor misbrug af sociale ydelser kan være:

Standsnings af udbetaling jf. § 9, stk. 1 i lovforslaget.

Det påhviler kommunen at sørge for, at sagen bliver tilstrækkeligt oplyst således, at der foreligger et korrekt grundlag at træffe afgørelse om den fremtidige ret til den pågældende ydelse. Er betingelserne ikke opfyldt, skal udbetalingen standses.

Tilbagebetaling af børnetilskuddet jf. § 9, stk. 3

Har tilskudsmodtageren mod bedre vidende uberettiget modtaget ydelser efter loven, skal det beløb, der med urette er modtaget, tilbagebetales. Ud over tilbagebetaling vil der efter omstændighederne kunne være grundlag for at rejse straffesag så der **tillige** kan idømmes straf, hvis betingelserne herfor er opfyldte.

Straf

Ansvar for kontrol er kommunens, men sager om straf behandles af politiet, efter kriminallovens regler. Kommunen kan overgive en sag til politiet, når den skønner at der er grundlag for at indgive en politianmeldelse. Til vurderingen heraf indgår, at den pågældende har givet urigtige eller vildledende oplysninger eller udnyttet en vildfarelse hos myndigheden, der har betydning for hjælpen. Efter

straffelovens § 289a, stk. 1, kan man straffes med bøde eller fængsel, hvis man til brug for afgørelser om bl.a. tilskud giver urigtige eller vildledende oplysninger på forsætligt grundlag.

Konklusion:

Det følger af lovforslaget, at det er kommunen der udøver administrativ kontrol med håndhævelsen af lovgivningen på området. Det følger endvidere at sager om straf ikke kan behandles af kommunen, men skal overgives til politiet og behandles efter strafferetsplejens regler, hvis der mistanke om en forsætlig handling. I forlængelse heraf har kommunen indrettet sin sagsbehandling og sine administrative procedurer i overensstemmelse hermed. Bl.a. skal man ansøge om børnetilskud på en blanket, hvor man på tro og love og under strafansvar erklærer at de givne oplysninger er sande ellers følger det, at kommunen kan anmelde en sag om bedrageri til politiet. Da kommunen via sine procedurer henviser til strafansvar og da kompetencen med forvaltningen af børnetilskuddet og kontrollen med denne er overdraget til kommunen og dennes skøn, er det på denne baggrund kommunen håndterer tilskudsmodtagere, der uretmæssigt har modtaget for meget børnetilskud.

Spørgsmål 18 og 19

Med en iboende bekymring for, at den administrative håndtering af nærværende forslag ville være tjent med en senere ikrafttræden, skal Familieudvalget anmode Naalakkersuisut (for) om en redegørelse af de negative administrative konsekvenser af, at lade forslaget træde i kraft den 1.marts 2010.

Anser Naalakkersuisut, at der kunne være positive forhold forbundet med, at forslaget trådte senere i kraft end den 1. januar 2010?

Svar:

Departementet er imødekommende over for Udvalgets bekymring og ser med forståelse på, at kommunernes administrative håndtering af lovforslaget kan være forbundet med så stort tidspres og tekniske vanskeligheder, at det nødvendiggør en udsættelse på 3 måneder.

Naalakkersuisut (departementet) er derfor positivt indstillet overfor, at lovforslaget om børnetilskud eventuelt træder i kraft 1. marts 2010 fremfor 1. januar 2010, såfremt kommunerne generelt vil have problemer med at få deres (lønsystemer) udbetalingsystemer til at virke optimalt til januar 2010.

Spørgsmål 20

Såfremt loven træder i kraft den 1. januar 2010 vil Naalakkersuisut så sikre, at der allerede inden udgangen af november 2009 er udarbejdet en bekendtgørelse i henhold til bemyndigelserne i

forslaget samt en vejledning til brug for de sagsbehandlere, der skal administrere reglerne?

Svar:

Departementet kan bekræfte, at der på nuværende tidspunkt, er udarbejdet både et færdigt udkast til en bekendtgørelse i henhold til bemyndigelserne i lovforslaget samt en ny revideret vejledning.

Uanset om det beslutes at lade lovforslaget træde i kraft den 1. januar eller 1. marts 2010, vil departementet være klar med såvel bekendtgørelse som vejledning til lov om børnetilskud.

Ikinngutinnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Maliina Abelsen

Naalakkersuisoq
Medlem af Naalakkersuisut